

Žalobce dal dne 3. ledna 1933 s platností k 1. dubnu 1933 z bytu výpověď a vyklidil tento již 3. ledna 1933. Podle přednesu žalobce převzal a nastěhoval se do uprázdněného bytu 15. února 1933 člen družstva H., který v domě tom, ale v jiném patře, již bydlel a měl složenou zálohu, která byla fakticky přenesena převzetím žalobce bytu a nastěhováním se do něho na bývalý žalobcův byt. Podle platného nájemního a zadávacího řádu, usneseného dle stanov družstva, jichž je součástí, má žalobce nárok na vrácení stavební zálohy, když jiný člen byt převezme a složí zálohu stavební v téže výši. Tyto předpoklady jsou u H. splněny. **P r v ý s o u d** zamítl žalobu na vrácení stavebního příspěvku, **o d v o l á c í s o u d** pro tentokrát.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde o výklad odstavce 5 nájemního a zadávacího řádu a odstavce 1 zadávacího dopisu. V odstavci 5 nájemního a zadávacího řádu jest uvedeno, že členu družstva vzniká nárok na vrácení stavební zálohy v případě zrušení nájemního poměru jen tenkrát, když místnosti takto uvolněné převezme jiný člen a složí zálohu stavební v téže výši. V odstavci 1 zadávacího dopisu, zaslaného žalovaným družstvem žalobci, je pak uvedeno, že vrácení stavební zálohy může při vystěhování nájemníka nastati jen tehdy, byla-li nahrazena novým nájemníkem v téže výši. Z toho je viděti, že stavební záloha vystěhovavšího se nájemníka musí býti v každém případě nahrazena složením nové stavební zálohy, tedy i tehdy, když přestěhuje se do uvolněného bytu starý nájemník, který v témže domě v jiném bytě již bydlí a stavební zálohu již dříve složil, sice jinak, kdyby se žalobci jeho stavební záloha vyplatila, zůstala by po ní mezera. Účelem tohoto opatření je, aby se neztenčil stavební fond, jehož součástí jsou právě stavební zálohy členů žalovaného družstva. Vývody dovolatelovy, že by se nájemník, zaplativší menší stavební zálohu, mohl přestěhovati z méně hodnotného bytu do bytu hodnotnějšího, a důsledky z toho vyvozované nejsou na souzený případ již proto přílehlavé, poněvadž dosavadní nájemník a člen žalovaného družstva Vojtěch H. složil již dříve stejně vysokou zálohu jako žalobce a přestěhoval se do žalobceva bytu, který je stejně hodnotný jako byl dřívější byt H.

Čís. 15009.

Ujednal-li pivovar s hostinským, že mu bude dodávati pivo, aniž bylo ve smlouvě určeno, jaké množství případně na dodávku, nelze od pivovaru slušně požadovati (§ 914 obč. zák.) dodávky v tak malých množstvích, že by pivovar výlohami dopravy utrpěl ztrátu.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 879/34.)

Žalující domáhá se smluvní pokuty podle § 1336 obč. zák. proto, že žalovaný porušil ujednání o výhradním odběru piva od ní. Žalovaný namítl, že žalující porušila smlouvu, odpírajíc mu dodávati pivo v množství, jak je požadoval, když ve smlouvě nebylo ujednáno, jaké nejmenší kvantum má najednou odebírat. Nižší soudy vyhověly žalobě, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalovaný odběr piva odjinud ospravedlňuje tím, že žalující sama porušila smlouvu tím, že nedodávala (odmítla dodávati) mu pivo v takovém množství, které by podle svých platebních možností mohl zaplatiti. Také sama četnými exekucemi způsobila žalovanému útraty, takže neměl dostatečných prostředků, aby mohl větší množství piva odebírat. Když žalující mu nedodala žádaného piva v malém množství, nebyl vázán dodržeti závazek neobjednati si pivo jinde, a nemá žalující právního nároku na konvencionální pokutu. Žalovaný přehlíží, že má povinnost odebírat pivo z pivovaru žalující, že však není smlouvou tou stanovena pro žalující povinnost, aby pivo objednané žalovanému dovážela. Pokud tedy žalující při objednávkách žalovaného, obmezujících se na malé množství piva 1 a 2 hl, odpírala pivo žalované dovážeti a dodávati proto, že dodávání piva v takovém malém množství se jí nevyplatí, tu neporušila žádný smluvní závazek, když dle smlouvy nebyla povinnost k dovozu piva pro kteroukoliv objednávku stanovena. Ostatně menší množství než 10 až 12 hl piva při jedné zásilce by se pivovaru dodávati nevyplatilo a mohla by býti dávka takováto, jež by spojena byla pro žalující s oběťmi, jež nelze při výkladu poctivého obchodu dle § 914 o. zák. obč. rozumně požadovati, důvodně žalující odepřena. To však nebránilo tomu, aby žalovaný, který měl povinnost k odběru piva od strany žalující, nemohl si pivo toto v množství jím požadovaném přímo v samém pivovaru odebrati a je odtud na svůj náklad do svého hostince dopravit.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný věděl, že má dodávané pivo hotově platiti, v době ujednání smlouvy musil počítati s tím, že si bude musit prostředky k tomu opatřiti. Ve smlouvě není ustanoveno, jaké množství piva má žalovaný pro jednotlivé dodávky objednávat. Dovolateli jest přisvědčiti, že při výkladu jeho smluvního závazku jest ve smyslu § 914 obč. zák. dle úmyslu stran a pravidel poctivého styku právního počítati s normálními podmínkami, že proto ze smlouvy nelze vyvoditi jeho povinnost, aby si pivo z pivovaru žalující strany dovážel, neboť tím by mu vznikly náklady mimořádné, se kterými se obvykle nepočítá, když všeobecně pivovary pivo do hostinců dovážejí. Ale z výkladu smlouvy v mezích slušnosti pro obě strany jest i žalující straně přiznati nárok, aby žalovaný objednal najednou takové množství piva, aby jeho doprava vyžadovala jen přiměřeného nákladu, aby neznamenal ztrátu pro žalobkyni, což by odporovalo účelu smlouvy (§ 914 obč. zák.). Ostatně doba objednávek ujednána nebyla, nemusil tedy žalovaný objednávat pivo týdně. Tak

tomu rozuměl také žalovaný, když objednával podle zjištění prvního soudu dříve 10 až 12 hl najednou. Jestliže potom činil objednávky na tak malé množství piva, že by dovoz znamenal ztrátu pro žalující stranu, nemohl požadovati od žalující strany, aby takto plnila, a nelze v odepření jejím spatřovati porušování smlouvy. Když pak sám odebíral pivo z jiného pivovaru, porušoval tím smlouvu a vznikl tím žalující straně nárok na konvenční pokutu.

— Čís. 15010.

Ujednání splniště pro dodávky firmy sídlící tam, kde bylo ujednáno splniště, svědčí tomu, že strany položily za základ obchodu právo místa splniště.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 922/34.)

Při uzavření kupní smlouvy ujednaly obě sporné strany (cizozemci) pro případné spory z této smlouvy příslušnost krajského soudu sídla prodávající (žalující) firmy ve V. (Rakousko). Kupující firma, jejíž veřejným společníkem byl žalovaný, nyní v Praze bydlící, byla zapsána v obchodním rejstříku v Budapešti. Nižší soudy uznaly podle žaloby, používše při rozhodování sporu na zaplacení kupní ceny práva rakouského.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Nižší soudy zjistily, že místem plnění byla ujednána Vídeň. Ve smyslu § 37 obč. zák. jest posuzovati právní jednání učiněná cizozemci v cizině podle zákonů místa, kde jednání bylo uzavřeno, pokud nebylo patrně za základ položeno jiné právo. To se může státi výslovně nebo mlčky a jest takové ujednání shledati v tomto případě, kde žalující firma má své sídlo ve Vídni v tom, že strany výslovně označily místo plnění. Řízení odvolací není vadné, že nebyl učiněn dotaz v ministerstvu spravedlnosti po právu maďarském, při čemž dovolatel neuvádí přesně, o čem měl býti dotaz ten učiněn. Při právním posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.) vychází dovolatel z nesprávného názoru, že věc bylo posuzovati podle práva maďarského a nikoli rakouského. Správně bylo použito tohoto práva a tu dovolatel vytýká neprávem nesprávnost tohoto posouzení.

Čís. 15011.

Daň z obrátu přesunutá prodátelem na kupitele tvoří část tržové ceny bez rozdílu, je-li v ní zahrnuta či zvláště počítána, a promlčuje se v téže době jako tržová cena.

(Rozh. ze dne 5. března 1936, Rv I 1156/34.)